

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XIII (XXX)

ČÍSLO 9

ZÁŘÍ 2008

Návštěva 1. náměstka ministra financí a hejtmana Libereckého kraje na s. p. DIAMO

Ing. Bc. Jiří Jež, Ing. Ivan Fuksa, 1. náměstek ministra financí, a hejtmán Libereckého kraje Petr Skokan

V pátek 5. 9. 2008 navštívili DIAMO, s. p., první náměstek ministra financí ČR Ing. Ivan Fuksa, hejtmán Libereckého kraje pan Petr Skokan, ředitel odboru hornictví MPO ČR Ing. Zbyšek Sochor a vedoucí oddělení ekologických škod na Ministerstvu financí ČR Ing. Jaroslav Zima.

Zmínění hosté navštívili v doprovodu ředitele DIAMO, s. p., Ing. Bc. Jiřího Ježe zásadní sanační technologie v oblasti Stráže pod Ralskem.

První technologií byla SLKR I, která je v současné době provozována na dvě odparky a vyrábí 150 m³ destilátu za hodinu a až 150 t kamence denně. Provozem této technologie je zajištěna pasivní ochrana tuřanské zvodně a stabilizace zbytkových technologických roztoků v cenomanské zvodni. Kamenec je dodáván jednak na výrobu hnojiv do

Lovochemie, a. s., a jednak k přepracování na síran hlinitý v SLKR II.

Právě SLKR II byla druhou navštívenou technologií. Zde je v současné době vyráběno až 12 t síranu hlinitého za den, což znamená přepracovat asi trojnásobné množství kamence. Síran hlinitý odbírá firma Kemira, a. s., a používá ho jako koagulant ve vodárnách při úpravě pitných vod.

Takto bude SLKR II provozována do konce října. Potom bude kompletně zrekonstruována rotační pec, čímž následně dojde ke zvýšení výkonu celé stanice.

Na závěr byli hosté seznámeni s aktuálním stavem výstavby technologie Zpracování matečných loughů a se záměrem výstavby zbývajících sanačních technologií.

Ing. Tomáš Rychtařík

Pavel Peterka, Ing. Ivan Fuksa a hejtmán Petr Skokan na velínu SLKR II

Ing. Bc. Jiří Jež, hejtmán Petr Skokan, Ing. Ivan Fuksa a Ing. Zbyšek Sochor

Jednání Štábu báňské záchranné služby České republiky v Hamru na Jezeře

Ve dnech 4. – 5. září 2008 se konalo na ZBZS Hamr na Jezeře jednání Štábu báňské záchranné služby České republiky, které svolal její předseda Ing. Martin Štemberka. Kromě členů štábu se ho zú-

častnili hlavní mechanici HBZS a vedoucí mechanici vybraných ZBZS. Úvodní slovo přednesl předseda Českého báňského úřadu Ing. Ivo Pěgřimek. Záchranáře přivítal a činnost DIAMO, s. p.,

o. z. TÚU, prezentoval jeho ředitel Ing. Tomáš Rychtařík. Zasedání se účastnil i ředitel DIAMO, s. p., Ing. Bc. Jež, který jednání štábu popřál úspěch.

Jednání štábu BZS ČR se jmenovitě zúčastnili: za ČBÚ Praha kromě jeho předsedy také Ing. Alexander Hykel, Ing. Martin Štemberka a Ing. Tomáš Strakoš, Ph.D., za HBZS Ostrava Ing. Václav Pošta, Václav Smička, Ing. Václav Brožík a Karel Petr, za HBZS Most Ing. Josef Trykar, Ing. Jan Mašek a Josef Chmel, za HBZS Praha Ing. Petr Šarboch a Ing. Vladimír Herold, za HZBS Hodonín Ing. Ivo Petříček a Pavel Káňa, za ZBZS Odolov Ing. Igor Němec, Ing. Josef Toth a Ing. Petr Nývlt, za ZBZS Dolní Rožinka Ing. Milan Ferov a Jaroslav Vrtěna a za hostitelskou ZBZS Hamr Ing. Václav Vrubel a Ing. Milan Filip.

Prvním pracovním bodem programu byla kontrola plnění usnesení z minulého jednání, kdy bylo konstatováno, že všechny úkoly byly splněny. Ředitel HBZS Ostrava Ing. Pošta pak seznámil štáb s mimořádnou událostí při zásahu

záchranářů na Dole Darkov 3 a dále informoval o nasazení nové techniky v a. s. OKD – byl předveden nový typ sebezáchranářského přístroje, důlní lampa a přístroje na měření plynů v dolech.

Široce byla projednávána problematika prohlídek podzemních objektů dle vyhlášky ČBÚ Praha č. 49/2008 Sb., ať už šlo o kontrolu harmonogramu prohlídek, dosavadní zkušenosti z těchto prací a v neposlední řadě i o snahu sjednocení písemných i grafických výstupů z prohlídek a jejich archivaci. Štáb BZS ČR dále projednával legislativní problémy v současném záchranářství (přechod na vzduchové dýchací přístroje, zajištění lékařské pomoci v dolech, apod.), dále pak návrhy na udělení záchranářských vyznamenání v roce 2008. Dalším bodem programu byly obvodové působnosti jednotlivých HBZS, zkušenosti a diskuze k tomuto bodu. V závěru prvního dne jednání byl štáb informován o přípravě 4. mezinárodní konference International Mines Rescue Body, která se bude konat ve dnech 21. – 25. září 2009 v Hradci nad Moravicí a kde se sejdou specialisté báňského záchranářství ze 16 států sdružených v IMRB.

Druhý den se konala exkurze na o. z. TÚU, zaměřená na likvidaci následků chemické těžby v oblasti Stráže pod Ralskem.

Ing. Václav Vrubel, vedoucí ZBZS Hamr

Záchranáři s předsedou ČBÚ Ing. Ivo Pěgřimkem, Ing. Tomášem Rychtaříkem a Ing. Bc. Jiřím Ježem

Výlukové práce na dole Rožná I v roce 2008

Dokončení z minulého čísla

V letošním roce těžní zařízení na jámě R1 během výlukového období prošlo „omlazovací kúrou“. Kromě výměny jámové stolice, zmíněné v minulém občasníku DIAMO, byly na těžním stroji 2B 6018 vyměněny brzdové čelisti těžního stroje, byl opraven komutátor motoru těžního stroje a zároveň byla vyměněna těžní lana. Výměnu brzdových čelistí, včetně jejich výroby, na základě výběrového řízení provedla v termínu od 14. – 29. 7. 2008 firma OKD, BATRO, a. s. Práce na výměně čelistí probíhaly ve dvousměnném režimu s tím, že výměna brzdových čelistí byla na tomto těžním stroji prováděna poprvé

nových brzdových čelistí byla ověřena při funkčních zkouškách provedených po jejich výměně.

Souběžně s výměnou brzdových čelistí probíhala oprava komutátoru motoru těžního stroje 2B 6018, kterou na základě výběrového řízení provedla firma Ostroj-Hansen+Reinders, s. r. o.

Po výměně brzdových čelistí a opravě komutátoru pracovníci šachetní údržby jámy R1 provedli výměnu těžních lan, včetně nových úvazků lan na těžních nádobách.

Na těžním zařízení na jámě R7S firma OKD, BASTRO, a. s. provedla ve dnech 1. – 10. 7. 2008 opravu čepů brzdových čelistí těžního stroje, která spočívala v demontáži stávajících čepů,

revize a opravy technologie na horním oběhu vozů jámy R1 (výklopníky, zásobníky rudniny, brzdy a zarážky na kolejišti) a na drtičné opravy a revize drtičů, kulových podavačů rudy a vibrosít (vibračních sít).

Samozřejmě i na povrchu jsou zařízení, která během provozu dolu pracují nepřetržitě, i ty je zapotřebí během odstávky provozu zrevidovat a opravit. Mezi pravidelné povrchové práce patří revize povrchových topných rozvodů a rozvodů s pitnou a užitkovou vodou. Zároveň se obnovily vnitřní nátěry provozních místností dolu, dispečinku, jídelny, kantýny a sprch v šatnách.

Nad rámec výlukových prací byla dokončena oprava Ward-Leonardova soustrojí těžního stroje 2K 6008 na jámě R3, když začátkem tohoto roku bylo pravidelnou prohlídkou zjištěno posu-

Předák OKD, Bastro, Libor Číž navádí autojeřábku.

Demontáž brzdové čelisti

a byla o to komplikovanější, protože stroje TS 2B 6018 nemá vlastní jeřábovou dráhu pro montáže a demontáže částí TS. Těžní stroj 2B 6018 jámy R1 byl vyroben 1964 a řádná jízda na 12. patro byla povolena 17. 4. 1966. Veškerá manipulace při výměně všech čelistí byla prováděna pomocí autojeřábu AD 20

ve zvětšení otvorů v okách kozlíků a táhel. Otvory v táhlech a v kozlicích byly osazeny teflonovými pouzdry typu KU a následně do těchto pouzder byly vsazeny nově vyrobené přesné čepy. Současně při opravě čepů byla provedena revize brzdových čelistí TS. Souběžně s opravou čepů těžního stroje probíhala v oběhu vozů slepé jámy R7S oprava „myčky“ důlních vozů a výměna podvozků, opravy a nátěry kabín „pulmanů“, důlních vozů DM 12 sloužících pro horizontální dopravu zaměstnanců v podzemí po 12. patře mezi jámami R1 a R7S. Po ukončení výměny čepů

Revize brzdových čelistí TS 2B 3216 2M na jámě R7S

a řetězových zvedáků (jedna čelist je dlouhá 5,5 metru a váží až 3700 kg). Na tomto místě je nutno vyzdvihnout precizní a přesnou práci obsluhy autojeřábu pana Ivana Škutchana, pracovníka závodu dopravy a mechanizace. Vlastní práce spočívaly v demontáži starých čelistí, montáži nových čelistí a dřevěného podkladu pod nové brzdící segmenty, které jsou vyrobeny z materiálu COSIT 190 s vyšším koeficientem tření. Tyto nové brzdící čelisti splňují podmínku sedminásobné bezpečnosti stanovené vyhláškou ČBÚ č. 415/2003 Sb. Vyšší účinnost

byla zahájena od 14. července výměna svislých žebříků mezi 23. až 24. patrem jámy R7S a oprava horního rámu jámové stolice na nárazíšti 21. patra jámy R7S. Práce související s opravou výstroje jámy R7S probíhaly ve třísměnném šestidenním pracovním cyklu. Faráni do podzemí bylo zajištěno jámou Bukov 1, protože těžní zařízení na jámě R1 bylo z důvodu rozsáhlých oprav vyřazeno z provozu.

Mezi pravidelnými pracemi, které se provádějí každou výluku, jsou strojní

nutí klínů v rotorové části tohoto soustrojí.

Během „výlukových prací“ v celozávodní červencové dovolené bylo odpracováno celkem 3425 směn.

Tímto ovšem nebyly ukončeny veškeré rozsáhlejší opravy na dole Rožná I v tomto roce, některé budou provedeny ve druhém pololetí roku 2008. Rozhodujícími akcemi bude generální oprava řídicího systému automatického čerpání důlních vod na jámě R3, generální

Zasouvání rotoru

oprava trafostanice na 12. patře jámy R1 a rekonstrukce povrchové trafostanice umístěné na dřevěšti v povrchovém areálu jámy R1.

Chtěl bych tímto poděkovat všem zaměstnancům dolu Rožná I, kteří prováděli, zajišťovali, koordinovali a řídili výlukové práce v roce 2008.

Ing. Pavel Vinkler
Závodní dolu Rožná I

Geofyzikální měření na odvalu jámy č. 15 u Příbrami

Stráž pod Ralskem má dlouhodobé zkušenosti v oblasti měření uranového zrudnění, a proto bylo vhodným partnerem pro realizaci geofyzikálních měření ve vrtech. Byla dohodnuta spolupráce tří organizací, které se podílely na realizaci projektu. Hlavní báňská záchranná stanice Praha zajistila vrtné práce, Středisko monitoringu a karotáže

Karotáž na odvalu

SMK) zajistilo měření vrtů včetně geofyzikální interpretace výsledků a následně laboratoře o. z. GEAM Dolní Rožinka prováděly laboratorní analýzu vrtného jádra. Důležitá byla hlavně součinnost všech zmíněných organizací. Při

vrtní na odvalu bylo použito teleskopické pažení, které po odvrtání vrtu a následném karotážním měření bylo použito na realizaci dalších vrtů. Bylo tedy nutné zajišťovat karotážní měření tak, aby nedocházelo k prostojům vrtné osádky. To bylo při současném zajištění prací ve strážské oblasti často pěkným oříškem.

Vlastní práce byly realizovány v období od 25. 5. 2008 do 16. 7. 2008. K urychlení prací významně přispělo využití přenosu dat pomocí e-mailové pošty a okamžité zpracování dat. Výsledky dalším uživatelům byly rovněž zasílány elektronickou poštou. Zaměstnanci SMK prováděli měření s použitím aparatury K-500 a hlubinné sondy KRGU-2-60-36SY.

Hlubinná sonda KRGU-2-60-36SY obsahuje dva detektory, z nichž jeden má olovené stínění. Nestíněný (citlivější) detektor je využit k základnímu rozčlenění zcela neaktivní hlusiny od hlusí-

Mezinárodní konference ALTA 2008

Ve dnech 16. až 21. června 2008 se v západoaustralském Perthu uskutečnila mezinárodní konference ALTA 2008, která je pořádána australskou konzultantskou firmou ALTA Metallurgical Services. Konference je orientována na výměnu zkušeností v oblasti technologických procesů zpracování rud barevných kovů a uranu a také vzácných zemin jako doprovodných minerálů v rudách jiných užitkových složek. Nechybí však i informace o průzkumu, otvírací a dobývání ložisek, sanaci po těžbách, čištění důlních vod, atd. Jednotlivé okruhy jsou rozděleny do tematických sekcí – nikl, kobalt (13. ročník) – měď (12. ročník) – uran (4. ročník), ve kterých jsou prezentovány převážně ústní sdělení. Konference je doprovázena poměrně rozsáhlou komerční výstavou, kde se vystavovatelé zaměřují především na moderní technologie mechanické separace užitkových minerálů od hlusiny, moderní hydrometalurgické procesy (především tlakové loužení), měření a regulaci, on-line nedestruktivní analytické procesy přímo ve výrobním procesu, separační a rafinační procesy s využitím ionexové sorpce i kapalinové extrakce. Součástí

Klokan

maci delegátů konference byly distribuovány i nové tištěné informační materiály s. p. DIAMO včetně přílohy o činnosti školícího střediska.

Ze získaných poznatků lze uvést následující informace. Více než 80 % delegátů pochází z jižní polokoule – Austrálie, Jihoafrická republika, Namibie, 10 % zahrnuje účastníky z USA a posledních 10 % tvoří delegáti ze zbytku světa. Je zajímavé, že v sekci uranu prakticky chyběli zástupci rozvojových zemí jako např. z Číny, Indie, Pákistánu, Kazachstánu, obecně z Jižní Ameriky atd., ale i z tradičně v oblasti dobývání a zpracování nerostných surovin technologicky pokročilých zemí, jako např. z Ruské federace. Jednání konference se neslo v pracovním, velmi neformálním a přátelském duchu, jak je ostatně v Austrálii všeobecně obvyklé. Z odborného hlediska je zřejmé, že technologický pokrok v konvenčním hydrometalurgickém zpracování rud směřuje ke zdokonalování separačních procesů, a to jak v oblasti mechanické separace užitkových složek od hlusiny před vlastním loužením s cílem snížit spotřebu chemikálií, energií a vody, tak i v technologických separačních a rafinačních procesech ze rmutů po loužení a dále využití tlakového loužení pro obtížně rozpustné minerály uranu. Zásadním trendem je komplexní využití suroviny zejména tam, kde je uran doprovázen jinými užitkovými složkami, především prvky vzácných zemin, a na druhé straně získávání uranu, který tvoří vedlejší příměs hlavní užitkové složky, především z měděných rud. Z jednotlivých příspěvků byla zřejmá vysoká odborná úroveň přednášejících a rozsáhlé provozní zkušenosti. Z hlediska činnosti našeho školícího střediska za hlavní přínos je možno považovat získání přehledu o současném stavu v konvenčním zpracování uranových rud jako podklad pro zpracování osnov nových kurzů, zaměřených zejména na praktické postupy v hydrometalurgii uranových rud.

RNDr. Jan Trojáček

Pinakles

konference jsou i jednodenní workshopy nebo kurzy – v letošním roce byl tento kurz orientován na haldové loužení a jeho aplikaci na rudy mědi, uranu a niklu.

Letošní konference se v sekci uranu zúčastnil poprvé i zástupce s. p. DIAMO, RNDr. Jan Trojáček, vedoucí mezinárodního školícího střediska. Cílem účasti bylo navázat kontakt s pořadající společností a zjistit možnosti využití zkušeností jejího zakladatele a duchovního otce pana Alana Taylora a dalších odborníků z praxe pro činnost našeho školícího střediska. Pro infor-

ny se zbytky uranu, druhý, stíněný detektor, je využíván pro přesné tvarové zobrazení anomálií gama záření. Povrchový panel aparatury má celou škálu volitelných měřicích rozsahů podle velikosti měřených hodnot. Měření gamazáření ve vrtu se prováděla dvakrát pro ga-

50 m/hod. Pro záznam výsledků přímo v aparatuře je využit počítač, jehož programové vybavení umožňuje mimo jiné okamžité zobrazení křivek na monitoru. Hodnoty měření jsou ukládány v datových souborech vhodných pro další zpracování. Výsledky karotážních měření byly elektronicky posílány na o. z. GEAM.

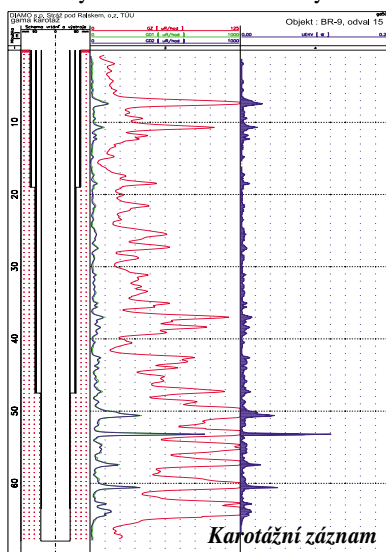
Do poloviny července bylo na odvalu č. 15 změřeno a vyhodnoceno celkem 10 vrtů. Práce jsou v současné době přerušeny, HZBS v současné době pracuje pro jiného odběratele. Odběratel prací, firma WildHorse Energy CZ, s. r. o., je s našimi výsledky spokojena, což dokazuje e-mail jednatele Ing. Jana Ráče ze dne 22. 7. 2008, kde mimo jiné píše:

„Mé poděkování rovněž vyřídíte celé osádce „karotážníků“, kteří se svým aktivním přístupem při provádění měření i nad rámec povinné pracovní doby výraznou měrou podíleli na ověřování složení hlusinového odvalu č. 15 v Příbrami. S pozdravem Zdař Bůh.“

Jan Rácz, jednatel WHE CZ, s. r. o.

Měření mimo strážskou oblast klade zvýšené požadavky na pracovníky, mimo jiné i proto, že je potřeba vždy velmi pečlivě připravit a ověřit karotážní soupravu. V tomto ohledu odvedli velký kus práce také zaměstnanci servisní dílny SMK.

Ing. Petr Křesťan

Karotážní záznam

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Hornická slavnost v Plané

Hornicko-historický spolek Planá v sobotu 12. července 2008 slavil 10. výročí otevření Hornického muzea – štoly Ondřeje Šlika. Slavnost začala na náměstí v Plané, zahájila ji dechovka a mažoretky. Průvodu se zúčastnili zástupci všech hornických spolků v Čechách a šest spolků z Německa, pod prapory krácela asi stovka „krojovaných“ účastníků a také ostrostřelci ze Stříbra. Hlavní program se odehrával u Hornického muzea, kde za pomoci Příbramáků se svítíl tuplák, pak probíhalo stužkování hornických praporů a hlavní atrakcí pro veřejnost byla sou-

těž v rýžování zlata. Zde hrála hornická kapela Nýřaňanka a účastníci si mohli volně prohlédnout objekt muzea a vlastní štolu. Na slavnosti předali zástupci Hornicko-historického spolku ve Stříbře stříbrské spolkové vyznamenání, medaili Františka Jareše, Jaroslavu Richtermocovi a Milanu Mertlovi.

Hornicko-historický spolek, jehož základ tvoří bývalí uranoví havíři z revíru Západní Čechy, si v roce 1999 pořídil spolkový prapor, v roce 2000 vydal CD s hornickými písničkami. V roce 2001 zajistil novorazbu šlikovských Anenských tolarů, které se v Plané razily v 17. století, v roce 2004 razil další šlikovský tolar, v roce 2005 přistavil ke štolu muzejní objekt, kde je další expozice, a vyměnil celou dřevěnou výztuž ve štolu. Zúčastňuje se hornických akcí po Čechách a v přilehlém Německu.

Poslední aktivizací muzea jsou audio-přehrávače v češtině a němčině. Hornicko-historický spolek Planá vydává hornické pohlednice a turistické známky, najdete ho na internetu na www.muplana.cz, pod kulturou. Děkujeme jeho předsedovi Janu Teplíkově za informace a přejeme HHS Planá dalších úspěšných 10 let činnosti.

Otto Hejnic

Havířský spolek z Německa

Počítání zlatinek

Kontrola v Krkonoších

Ve dnech 17. 6. – 19. 6. 2008 byla pracovníky o. z. SUL Příbram provede-

dnů oblasti Krkonoše proběhlo metodické školení pracovníků zabývajících se monitoringem a problematikou báňských břemen. V okolí Černého dolu byla našimi kamarády speleology z Alberic vybudována naučná stezka s hornickou tematikou. „Hornická stezka Berg-haus“ má 10 zastavení, její projití trvá asi hodinu. Přibližuje historii dobývání zlata, stříbra a sirmých rud v 16. a 17. století,

připomíná i rozsáhlé průzkumné práce na uran v 50. letech 20. století.

Petr Kopečný, foto Ing. Karel Škovr

Komín v Černém Dole

na kontrola báňských břemen (opuštěných důlních děl) oblasti Krkonoše vyjma lokalit na Trutnovsku, které mají dvouletou četnost kontrol. Dne 17. 6. byly zkontrolovány lokality Černý důl, Maršov, Přehrada, Příchovice, Štěpanice, Šumburk a Západní Medvědin, 18. 6. byla provedena kontrola lokalit Kozi Hřbety, Svätý Petr a Medvědin (Labský důl), kde bylo zjištěno prohloubení propadu zásypového materiálu komína 4-1/0-3 oproti loňskému roku (rozměry propadu 4,5 x 4 m, hloubka 6 m). Poslední den byla provedena kontrola lokalit Harrachov, Rybnice a Chvaleč, konstatován nezměněný stav – bez závad. Celkem bylo zkontrolováno 70 důlních děl. V rámci kontrolních

Propad komína v rezervaci

Vedení DIAMO, s. p., Hornický den ve Stráži

vedení o. z. TÚU a Sdružení odborových organizací DIAMO Stráž pod Ralskem zvou srdečně všechny zaměstnance oblasti Stráž na oslavy Dne horníků, které se

konají dne 12. 9. 2008 od 15 do 24 hodin v domě kultury U Jezera ve Stráži pod Ralskem.

Je připraven program, hrát bude

orchestr pana Ševčíka ze Zákup a NOVA MIX ze Šluknova, ve vinárně bude diskotéka. Po skončení oslav je zajištěn odvoz autobusy do směrů Česká Lípa a Liberec.

Dětský letní tábor Mařenice

Vzpomínáme na letní prázdniny, kdy se v termínu 12. 7. až 25. 7. 2008 konal již 6. letní dětský tábor v Mařenicích u Cvikova. I letos pořádání tábora zajišťila ZOOP CHT, poděkování patří předsedovi Janu Hájíčkovi a hospodáři Josefu Kolaříkovi, kteří se postarali o admi-

niš“. Jednotlivé skupinky umíchaly těsto, na pánvičky upekly palačinky, podle své fantazie je ozdobily a své dílo s nadšením snědly.

Na každý den byl připraven pestrý program, jednalo se o sportovní a zábavné hry. Do programu jsme zařadili

Děti v Mařenicích

nistrativní zajištění tábora. Pobytu se zúčastnilo 36 dětí, velice příjemné bylo, že dvě třetiny dětí navštívilo tábor opětovně.

O režim dne, zábavu a soutěže se staralo 5 vedoucích, kteří fungovali 24 hodin denně, měli bezvadný přístup k dětem a celkovou snahu. O žaludky se postaraly kuchařky Jana Bartoňová a Pavlína Mikulová, kterým nechyběl každodenní úsměv na tváři. Kuchařky stravu zpestřily například obloženými stoly pro olympioniky (Sportovní olympiáda) anebo oblíbeným McDonaudem. Všem moc chutnalo a důkazem toho byly přídavky. Zajímavostí byla večere s názvem „Co si uděláš, to si

i velice úspěšnou televizní soutěž „Ber, nebo neber“, kterou děti rády hrály a byla vidět i odvaha riskovat. Také nechyběla „Stezka odvahy“, kde děti dokázaly, že mají pro strach uděláno, absolvovaly i tzv. „Zálesácké odpoledne“, kdy na vlastnoručně rozdělaném ohni vařily polévku. Bramboračka se nakonec všem povedla, komisi složené z kuchařek vzorky chutnaly. Oblíbený je karneval v maskách. Na diskotéce byla tombola, z které si každý odnesl zajímavou cenu, například kšiltovku nebo plyšovou hračku.

V polovině tábora nás navštívili pso-vodi z Věžeňské služby ve Stráži pod Ralskem, kteří nám ukázali výcvik psů.

Tábor v Jindřichově

Máme za sebou 10. dětský letní tábor, který pořádala naše Odborová organizace s. p. DIAMO, Důl Hamr I. V letošním roce jsme ještě jednou zůstali věrni

každý a tak jsme museli přikupovat další listky. Nejstarší účastníci tábora, kteří byli tentokrát v hojném počtu, vytvořili skvělou partu. Vyprovokovali ostatní

V Jindřichově

chatě MUHU v Jindřichově, pouze jsme posunuli termín tábora na červenec. Přesto nám počasí nepřálo, ale to nás neodradilo od předem připraveného programu.

Během něj děti zestárlý o jeden rok, protože každý den prožily jeden měsíc v roce. Měsíce však nenásledovaly po sobě dle kalendáře, ale ráno při budičku nebo při nástupu bylo vyhlášeno, v jakém měsíci se právě nacházíme, takže občas na rozcevičce nechyběly ani šály, čepice a rukavice. Aby děti nevyšly ze cviku, tak jsme tábor začínali měsícem září, přivítali je ve škole, představili jim třídní učitele a suplující a každý obdržel žákovskou knížku, kde se zaznamenávaly úspěchy i prohry. Na závěr si každý odnesl vysvědčení a ceny za celotáborovou soutěž. Díky tomuto scénáři jsme mohli všem během tábora popřát k narozeninám, ale také si užít Velikonoce, pálení čarodějnic, letní prázdniny, čertovský budíček s mikulášskou nadílkou, oblíbené Vánoce i silvestrovskou diskotéku.

Užili jsme si hezký výlet do Bozkovských dolomitových jeskyní a na zámek Sychrov, kde nás velice mile přivítali a průvodkyně Bára si za svůj výklad zasloužila pochvalu. Největší úspěch však měla bobová dráha v Janově, kterou po krátkém zaváhání zdolal

k tanečnímu maratónu a také se připravili na dvoudenní putování po krásných rozhlednách v okolí. Jako překvapení je po zdolání Královky čekal noční návrat do tábora dle mapy. V cíli byl pro ně za odměnu připraven stůl plný chlebičeků, sladkostí a zmrzlinových pohárů.

Počasí nám sice nedovolilo navštívit koupaliště, ale soutěží a her v lese bylo určitě dostatek. Vítězové byli odměněni diplomy a pěknou cenou. Stihli jsme také uspořádat táborovou svatbu, kdy novomanželé museli pronést slib před starostou, matrikářkou a přihlížejícími svatebčany. Potom následovala hostina s čínskou polévkou.

Poslední táborový den se konal jarmark. Každý při netradičních disciplínách získal táborové peníze a mohl je dle libosti proměnit v připraveném stánku za sladkosti, hry, školní potřeby a plyšové hračky.

K získání táborové měny stačilo porazit protivníka v zapínání košile poslepu, dobře ovládat brankářskou hokejku, skákat s rukavicí plnou vody sevřenou mezi kolena, dobře projet slalom s boby nebo skočit do dálky s velkou tatrankou. Všichni ze sebe vydali maximum a během několika hodin byl prodejní stánek prázdný. Odpoledne hezky zakončili místní hasiči, kteří se snažili rozehnat

Na závěr si děti zaštrílely slepými náboji ze služební pistole, což byl zážitek nejen pro kluky. Na programu také byla tradiční Mařenická pouť, kde se všichni odraegovali na atrakcích.

I když počasí občas nepřálo, táborníci si náladu zkazit nenechali a vytvořili skvělý kolektiv. Za odměnu byl pro ně připraven celodenní výlet do aquaparku

Nejmladší tábornice Ivanka

v Děčíně. Na tomto místě je třeba poděkovat za zajištění autobusu středisku dopravy CHT.

Tradičním zakončením tábora byla cesta za pokladem a závěrečná burza, kde si děti za papírové peníze, získané v soutěžích, nakoupily hračky a dárky. Následovalo závěrečné hodnocení tábora, kde všichni účastníci dostali pamětní listy. Poté už nastalo loučení, závěrečný pokřik „Ať žije Mařenice 2009“ a odjezd domů.

Závěrem bych chtěl poděkovat vedoucím, kuchařkám a všem, kteří se na táboře podíleli.

*Hlavní vedoucí tábora
Ladislav Balek*

děti stříkačkou, ze 3,5 kubíku vody nevyvázl nikdo suchý.

Závěrem bych chtěla již tradičně poděkovat vedení našeho o. z. TÚU za poskytnutou dopravu, odborovým organizacím za finanční příspěvek na nákup

V bozkovské jeskyni

cen, ale největší dík patří Evě, Petře, Renatě, Katce, Jirkovi, Pavlovi, Zdeňkovi, Karlovi a Jardovi, kteří jsou už po letech opravdu sebraná parta a dokáží celých čtrnáct dní bavit nejenom děti, ale i sebe.

Za vedení tábora Marcela Venghová

URGP 8

Právě vychází další číslo odborného hornického měsíčníku Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu. ZSDNP informuje: EURACOAL jednání ve Wroclawi o vývoji energetické politiky EU. Jaroslav Kaminský: Fakta o obnovitelných zdrojích. Jaromír Tvrdý: Montánní památky v okolí Hory sv. Šebestiána. Josef Bartoš, Tomáš Cigánek, Vladimír Adamík a Jiří Havaj: Riziko rozletu hornin při povrchovém dobývání za použití thracích prací velkého rozsahu. Jozef Futó a František Krepelka: Optimalizácia sústavy indentor – hornina pomocou akustických prejavov okolia. Ján Tabak: Prehľad a vyhodnotenie vápencových ložísk vhodných na odsiřovanie. V čísle dále najdete materiály Mostecké uhelné, a. s., MND, a. s., a rubriky Osobní zprávy, Konference, Hornické tradice a Ze světa nerostných surovin.

Dne 24. 6. 2008 byl proveden plánovaný nehavarijní zásah – průzkum Dědičné štoly v Oslavanech. Cílem akce bylo důkladné zmapování skutečného stavu jednoho z hlavních důlních děl (HDD) v bývalém dobývacím prostoru Zbýšov. Rozsah průzkumu nebyl přesně vymezen vzhledem k nedostatečným informacím o štole, ale pracovní byl stanoven úsek od portálu štoly až do maximální možné vzdálenosti. Jedním z hlavních důvodů průzkumu byl fakt, že v průběhu uplynulých tří let docházelo k nepravidelnému kolísání průtoku důlních vod vytékajících z Dědičné što-

Průzkum Dědičné štoly v Oslavanech

slouží jako hlavní odvodňovací dílo pro celý revír (Rosicko-oslavanskou uhelnou pánev). Štola byla ražena ručně v 6 odlišných profilech s mírným stoupáním. Výztuž štoly je nepravidelná, střídají se úseky bez výztuže, úseky s cihelnou vyzdívkou a úseky, kde byl profil díla zajištěn betonovou výztuží. Celková délka je dle dostupné dokumentace 905 m. V průběhu ražby byla štola postupně propojena do otvirkových důlních děl revíru a v konci prostřelena do

váděna za použití kyslíkových dýchacích izolačních přístrojů BG-174 fy Dräger.

Akce byla zahájena teoretickou přípravou o předpokládaném stavu Dědičné štoly. První četa záchranářů vstoupila v 8.10 hod. do štoly (obr. 2), kde odstranila dřevěné peření ve staničení 15 m od portálu. V tomto úseku byla výška hladiny důlní vody cca 40 cm nad koleji, ale původní stružka byla vymleta tekoucí vodou do hloubky cca 80 cm, což za-

má načervenalou barvu). Celkový stav prozkoumávaného úseku byl dobrý, bez známek tlakových projevů a stržků.

V průběhu zásahu byla měřena kon-

Obr. 1 - Před Dědičnou štolou

Obr. 2 - Záchranář s kyslíkovým dýchacím přístrojem

Obr. 3 - Výtok vody z nepřístupných prostor

centrace důlních plynů (CH_4 , CO_2). Metan v celém úseku štoly nebyl zaznamenán, kromě objektu ve staničení

215, který byl pracovníky ČDV označován jako bývalý kryt Civilní obrany. Zde byla maximální koncentrace CH_4 1,5 %. Koncentrace kyslíčnicku uhlíčitého narůstala s postupem průzkumu až do obsahu mimo rozsah interferometru DI-2, tedy nad 10 %. V průběhu průzkumu byl prováděn popis díla a byla pořizována fotodokumentace.

Postup čety byl ukončen ve staničení 220 m, v místě, kde byl původně hrázový objekt, ve kterém je provařený otvor. Z otvoru vytéká důlní voda (obr. 3), kterou je neustále vynášen kal. Za hrázou

vým objektem je profil zmenšen napadanou horninou a vynášeným kalem na max. výšku 1,2 m, zde je postup nemožný.

Kromě popisovaného úseku byla provedena prohlídka části krytu, kde jsme našli rozbité záchody a umyvadla. Zde jsou stěny a strop vybetonovány, neporušeny, na podlaze je cca 20 cm vody, podlaha krytu je cca 10 cm pod úrovní hladiny důlní vody v Dědičné štole.

Výsledkem akce bylo ověření stavu Dědičné štoly a konstatování, že v prozkoumaném úseku nedochází k lokálnímu závalům, které by mohly znamenat zhoršení funkce hlavního horního díla, odvádějícího důlní vody z bývalého dobývacího prostoru Zbýšov.

Ing. Petr Kríž

Důlní díla u Štěpánova nad Svratkou

Šachta Jaroslav

Pracovníci odboru bezpečnosti hornické krajiny z odštěpného závodu ODRA v Ostravě – Vítkovicích provádí v současnosti průzkum důlních děl v lokalitách štěpánovského rudního revíru, nacházejícího se vjv. od Nového Města na Moravě. Průzkum středověkého důlního komplexu, ve kterém byly v minulosti těženy stříbrné, olovené a měděné rudy, je realizován na základě smluvního vztahu s Ministerstvem životního prostředí České republiky. Při terénních prochůzkách jsou v rámci průzkumu dohledávána důlní díla v lokalitách Borovec a Havírna u obci Štěpánov nad Svratkou a Švařec a zároveň v terénu prováděny rekognoskace těžebních okrsků k potřebě vymezení jednotlivých územních celků, ve kterých se důlní díla nacházejí. Součástí zadání průzkumu je také shromáždění dostupných archivních dat o hornické činnosti na lokalitách a dohledání historických podkladů pro upřesnění dobových názvů a polohy jednotlivých důlních děl. Cílem průzkumu je vypracování přehledného katalogu, ve kterém budou jednotlivá prozkoumaná důlní díla zdokumentována, zaměřena, zmapována a zařazena do seznamu s fotodokumentací, včetně vyhotovení map jednotlivých lokalit. Zdokumentovaná důlní díla budou porovnána s registrem databáze vedené organizací Česká geologická služba – Geofond. V katalogu budou rovněž vyhodnoceny výsledky průzkumu z hlediska bezpečnosti a popsány projevy v bezprostředním okolí ústí důlních děl na povrchu.

Štěpánovský rudní revír je unikátní oblast, která má charakter přírodního hornického skanzenu. Hornické reliktu se zachovaly díky tomu, že jsou situovány v lesích nepoškozených necitlivou exploatací a rekultivací. Svratecká klenba moravika na severovýchodním okraji Českomoravské vrchoviny v povodí horní a střední Svratky severozápadně od Brna je charakteristická přítomností řady drobných polymetalických výskytů. Rudní složky, vázané na horniny moravika, se zde vysrážely při metamorfických procesech z horkých roztoků. V revíru jsou vyvinuty dva typy zruďnění (formy rudních žil a metasomatických těles), které se liší především minerálním složením, charakterem rudních těles a akumulací.

Při pohledu do historie bylo možné teprve až od první poloviny 13. věku, ve vrcholné fázi kolonizačního procesu, založit ve štěpánovském revíru důlní díla a pokusit se o vytěžení připovrchových či nehlubokých jdoucích ložisek. Počátky důlní aktivity byly spojeny hlavně s významnými moravskými šlechtickými rody, které tehdy ovládly jak území bezprostředně po obou březích horní a střední Svratky, tak rozlehlá pásma okolních vrchovin.

Na lokalitě Havírna, v místě výskytu rozsáhlých důlních stařin, byla archeologickými nálezy doložena existence srubové hornické osady, tavriny rud, včetně nálezů středověké keramiky a hornického nářadí. Těžba polymetalických rud a pokusy o otvirkové práce probíhaly v revíru od 13. st. prakticky až do konce století dvacátého. Terénní reliktu středověkého dobývání – odvaly seskupené do tahů či polí – upoutávaly pozornost pozdějších prospekčních prací. Například poté, co rakouská monarchie ztratila ve válkách o Slezsko velkou část severních území, probíhaly u Štěpánova nejvýznamnější těžební práce na tehdejších

Cumberku (Havírna). Hospodaření dolů zde bylo v roce 1772 zkoumáno komisí, kterou vedl známý český báňský odborník horní rada Antonín Lemberger. Průzkum lokalit byl znovu organizován v letech 1790, 1801 až 1805 a 1884. V období roků 1915 – 1919 zde probíhala pokusná, ale ekonomicky neúspěšná těžba. Po druhé světové válce probíhal průzkum lokalit v roce 1956 – 1958, ověřil pouze zbylé zásoby rud. Také průzkumy v letech 1986 – 1990 skončily s malým úspěchem, se závěrem, že ověřené zruďnění štěpánovského revíru je z hlediska stávajícího využití neperpektivní.

Vzhledem k tomu, že je oblast štěpánovského rudního revíru turisticky navštěvovaná a vede zde cyklostezka a značená turistická trasa, je nutné u jednotlivých důlních děl při provádění průzkumu rovněž posoudit stupeň ohrožení zákonem chráněného obecného zájmu. Nově dohledaná stará důlní díla, která nejsou v současnosti vedena v registru a ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, budou oznámena České geologické službě – Geofond.

V závěrečné zprávě, hodnotící výsledky průzkumu, budou zapracovány návrhy zabezpečení starých důlních děl. Při provádění průzkumu důlních děl v lokalitách u Štěpánova nad Svratkou poskytovali pracovníkům našeho odboru spolehlivou a odbornou technickou podporu i bývalí pracovníci odštěpného závodu GEAM státního podniku DIAMO, za což jim patří naše poděkování.

Ing. Radúz Klika

Šachta Pod Bukovskou

19. Prokopská pouť

Před prokopským kostelíkem

Ve dnech 5. a 6. července 2008 proběhla v Příbrami tradiční Prokopská pouť. Sobotní program vyvrcholil čepobitím a koncertem Příbramského smíšeného sboru na schodech kostela na Březových Horách.

Nedělní „Hornickou parádu“ zahajovala přehlídka hornických spolků na náměstí T. G. Masaryka v Příbrami. Byli přivítáni hosté – poslanec parlamentu ČR a starosta královského horního města Příbram MVDr. Josef Řihák, zástupce hejtmana střeďočeského kraje Mgr. Josef Vacek, senátor Ing. Jaromír Volný, ředitel Hornického muzea v Příbrami PaedDr. Josef Velfl a horničtí kamarádi, zástupci spolků z Plané u Mariánských Lázní, Stříbra, Rudolfova, z Báňské Štiavnice a Pezinku. Starosta Spolku Prokop Ing. Chruďoš Fiala a členové Cechu příbramských horníků a hutníků Ing. Koloman Iványi, Ing. Pavel David a perkmistr cechu Ing. Miroslav Šťastný převzali z rukou slovenských kolegů vyznamenání od ministra hospodářství SR za zachování hornických tradic.

Horník na koni, vlajkonoši, Permon s permoníky, kočár se starostou města

proběhlo na nádvoří dolu Marie. Zdař Bůh

Ing. Karel Škvor

V kovárně

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci. Vedoucí redaktor Otto Hejnic. Adresa redakce: DIAMO, s. p., 471 27 Stráž p. R., tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571 e-mail: hejnic@diamo.cz Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec Tisk: GEOPRINT Liberec Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO